

Společnost  
pro vědy a umění

Spoločnosť  
pre vedy a umenie

# Zprávy SVU

redaktor:  
Jan Lorenc

prosinec 1969  
ročník 11. číslo 9

Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. 381 Park Ave. South, New York, N. Y. 10016

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ POTVRZUJE:

## HLAVNÍM ÚKOLEM JE PUBLIKOVAT

Publikační politice a činnosti SVU bylo na letošním valném shromáždění věnováno více pozornosti než jiným funkcím Společnosti. Podle některých názorů, projevovaných na schůzi, představuje publikační činnost přední poslání SVU.

Valné shromáždění se konalo 4. října v newyorském hotelu Prince George za účasti asi 80 členů SVU. Předcházela mu den před tím schůze výboru a té schůze předsednictva.

Valné shromáždění schválilo návrh věnovat na publikační činnost v příštím období 75 procent z jmění společnosti, to jest přibližně \$12,000. Z toho asi polovina má jít na publikace v angličtině, polovina na publikace v češtině a slovenštině.

Na schůzi byla také ustavena nová komise, která se bude zabývat finanční politikou a správou SVU. Členové: Antonín Cekota, Václav Holý, Jaroslav Polach. Příští výkaz pokladníka SVU Emila Royco bude s roční uzá-

věrkou a bilancí uveřejněn ve Zprávách.

Z debaty o publikační činnosti, jak byla zachycena v zápisu gen. tajemníka, vyjímáme:

Dr. Rechcigl podal zprávu o své činnosti ve spolupráci s publikační komisí. Druhý sborník (Czechoslovakia, Past and Present) je konečně hotový, má 1800 stránek, doufá, že první zásilka dojde od fy. Mouton během měsíce října. Také redakční práce týkající se 3. sborníku (sjezd z r. 1966) byly skončeny.

Z prací předložených do 4. sjezdu v rámci soutěže SVU nebyla vydána žádná, protože pouze jedna přišla v úvahu, a ta se svým rozsahem vymkla publikačním možnostem.

Komise vyjednává s několika nakladatelstvími o možnostech publikovat přednášky 3. sjezdu, snad ve 2 dílech počátkem příštího roku. Prvý díl přednášek 4. sjezdu, s názvem 50 Years of

### VYŠŠÍ PŘÍSPĚVKY

Od 1. ledna 1970 se podle usnesení valného shromáždění zvýší členské příspěvky SVU o jednu třetinu. V USA a Kanadě to tedy bude \$10 ročně pro jednotlivce, \$14 pro dva manžele, \$5 pro studenta, v Evropě \$7, \$11, \$5; ve Střední a Jižní Americe \$4, \$7, \$4.

Pokračování na str. 67

*Listopadové číslo Zpráv nemohlo vyjít pro obtíže technického rázu; toto prosincové číslo vychází v rozšířeném rozsahu.*

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION

1. Date of filing: October 1st, 1969.
2. Title of Publication: Zpravy SVU.
3. Frequency of issue: monthly except July and August.
4. Location of known office of publication: Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N. Y. 10016.
5. Location of the headquarters or general business offices of the publishers: same.
6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor:  
 Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc.  
 Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N. Y. 10016.  
 Editor: Jan J. R. Lorenc, 15 Hillview Avenue, Port Washington, N. Y. 11050.
7. Owner: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given.)  
 Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America Inc. Room 1121, 381 Park Avenue South, N. Y. 10016 a literary and scientific society incorporated under the N. Y. Membership Corp. Law. It has no stockholders.
8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities. None.
9. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual). The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes have not changed during preceding 12 months.
10. Extent and Nature of Circulation

	Average no. copies each issue during preceding 12 months	Single issue nearest to filing date
A. Total No. Copies printed (Net Press Run)	1,500	1,500
B. Paid Circulation		
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter Sales	30	30
2. Mail subscribers	1,193	1,185
C. Total paid circulation	1,223	1,215
D. Free Distribution (including samples) by mail, carrier or other means	32	40
E. Total distribution (Sum of C and D)	1,255	1,255
F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing	245	245
G. Total (Sum of E & F — should equal net press run shown in A)	1,500	1,500

I certify that the statements made by me above are correct and complete.  
 (Signature of editor, publisher, business manager, or owner)  
**CZECHOSLOVAK SOCIETY OF ARTS & SCIENCES  
 IN AMERICA, INC.**  
 by John G. Lexa, Secretary General



Zpravy SVU (ČSASA News) — Date of issue: Dec. 1969 — Issued monthly except during July and August — Volume 11, Number 9 — Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. — Known office of publication: Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N. Y. 10016 — Tel.: (212) 686-4220 — Annual subscription price: non-members ČSASA: \$3.00; members ČSASA: \$1.50 paid as part of dues — 2nd class postage paid at New York, N. Y.

## Pokr. z titulní stránky

**Czechoslovakia** vyjde snad ještě před koncem roku 1969.

Vydána bude také kratší práce dra. Lokaye o čs. legiích v Itálii. Komise studuje několik dalších příspěvků s ohledem na možnosti publikace . . .

## EDIČNÍ POLITIKA

J. Lorenc se ptá, je-li vůbec účelné vydávat sjezdové přednášky, či zda SVU nemá spíše vydávat v řeči anglické práce nejnovějších autorů - je to otázka celé publikační politiky. Nejde jen o to, které práce jsou hodnotné, ale které SVU má především vydat při omezených finančních možnostech. Dr. Němec myslí, že existence SVU závisí na sjezdech; nebudou-li publikovány sjezdové přednášky, nedostaneme na příští sjezdy žádné přednášky a sjezdy se nebudou moci konat; bez sjezdu se také nedostaneme na akademickou půdu.

Dr. Dolanský doporučuje systém obvyklý v různých vědeckých společnostech, kde autoři již v době přednášky dodají text ve formě, která se hodí na publikaci cestou fotografickou nebo jinou v době sjezdu nebo krátce po tom. Tím se práce redukuje na minimum. Dr. Polach upozorňuje, že je zvykem v některých společnostech, že autor nejen dodá takto upravený čístopis své práce, ale také přispívá \$10 nebo \$50 na náklad publikace, čímž má zaručeno, že vyjde bez průtahů.

## SBORNÍKY PŘEDNÁŠEK

A. Cekota varuje znovu, že SVU nemůže počítat s tím, že bude úspěšná jako nakladatelství, proto podporuje návrhy dr. Dolanského a dr. Polacha. Dr. Rechcigl doporučuje pro příští sjezdy decentralisaci práce sjezdového referenta tím, že by předsedové sekcí si sami sehnali přednášky své sekce a pak také převzali redakční práce spojené s publikací, třeba prostřednictvím příslušného oddělení své university.

Dr. Sviták souhlasí s nutností cílevědomé ediční politiky - otázka, jaké

## VS ODSUZUJE

## UBÍJENÍ KULTURY V ČSSR

"Udržení národní kultury a rozvoj věd a umění není možný bez uznání základních práv člověka a jeho tvůrčí svobody." A tak byla 4. října jednomyslně odhlasována rezoluce SVU, ze které vyjímáme:

"Valné shromáždění . . . rozhořčeně protestuje proti novostalinické tendenci znovu činit národní kulturu služkou mocenské politiky, cizí národním tradicím a tužbám Čechů a Slováků.

SVU před světovou veřejností protestuje proti obnovení zpátečnické cenzury, urážející vyspělý národ, proti zastavení všech svobodnějších novin a časopisů, proti rozpuštění Svazu novinářů, proti "čistkám" v kulturních svazích a organizacích, včetně Akademie věd a Svazů studentů Čech a Moravy, proti novému teroru v řadách učitelů obecných škol až k profesorům universitním, proti propouštění všech liberálně myslících osob z rozhlasu a televize, proti zákazům cest kulturních pracovníků do ciziny a proti všem ostatním násilným zásahům proti svobodě, vědeckému bádání a umělecké tvorbě.

Společnost pro vědy a umění se ztotožňuje s Provoláním českých umělců, vědců, publicistů a kulturních pracovníků z 22. května 1969, že čeští a slovenští vědci, umělci a kulturní pracovníci se už nikdy nepropůjčí k tomu, aby potlačovali hodnoty, které mají chránit . . ."

cíle sleduje společnost svou publikační činnosti; bez toho není možné vůbec určit, co je dobrý rukopis. Dosavadní sborníky považuje za velmi dobré a účelné.

Dr. Němec podotýká, že veškeré dosavadní sborníky měly společnou čs. tematiku. Dr. Procházka nemyslí, že by se SVU měla omezit na čs. tema-

tiku - má vyplňovat mezeru způsobenou tím, že v Československu není svoboda vědecká; je to ovšem veliký úkol, proveditelný pouze v rámci finančních prostředků.

A. Cekota doporučuje, aby VS uložilo předsedovi publikační komise, aby jmenoval aspoň šest odborníků z různých oborů, kteří budou vybírat k publikaci práce ve svých oborech (sociální politika, literatura, fyzické vědy, ekonomie, atd.), aby každý člen publikační komise měl své vymezené pole činnosti; může pak také zároveň fungovat jako předseda sekce na příštím sjezdu. VS pak schválilo zprávu předsedy publikační komise.

### ZPRÁVA O ZPRÁVÁCH

J. Lorenc, redaktor Zpráv SVU, opakuje stručně zprávu, kterou předtím podal už výboru. Navrhoval hlavně, aby se zprávy SVU od ledna 1970 vydávaly v řeči anglické, a to ze tří důvodů: bylo by to logičtější, protože většina členů SVU v angličtině publikuje i jinak pracuje; komunikační prostředek s anglicky mluvící veřejností by byl pro členy SVU užitečnější; zájem o uveřejňování zpráv určených pro americkou a jinou západní veřejnost by povzbudil členy SVU k tomu, aby poslali redakci příspěvky. Uvádí, že výbor s jeho vývody nesouhlasil a rozhodl, že Zprávy SVU se mají nadále vydávat česky a slovensky, ač snad v omezenějším rozsahu. Doufá, že se jich od Nového roku ujme jiný redaktor, zatímco on (Lorenc) by se věnoval redakci anglického buletinu, možná jenom několikrát ročně.

---

### KATEGORIE ČLENŮ

Podle výsledku nedávného referenda zůstanou v platnosti dosavadní kategorie řádných a přispívajících členů SVU. Přispívající členové mají neomezené hlasovací právo, ale nemohou být zvoleni do předsednictva. Alespoň 25 členů výboru musí být zvoleno z řad řádných členů.

### LEDNOVÉ PROMĚNY

První číslo sedmého ročníku Proměn začíná úvodníkem o vstupu do roku třistaletého výročí smrti Jana Amose Komenského. Dále přináší nové básně Jiřího Moravy, Jána Orola, Jiřiny Fuchsové, Přemka Kociána, Marie Glabazňové, Aurelie Jeníkové, Inky Smutné, Chrysostoma Mastika a Samuela Wenera. K výročí stodvacátých narozenin T. G. Masaryka (7. března 1970) se Antonín Cekota zamýšlí nad otázkou, co by dělal T.G.M. v naší době. V článku "Proměny jedné idee" hodnotí Jiří Fabšic význam událostí posledních dvou let v Československu. Ján Samák analyzuje myšlenkové proudy a události na Slovensku od února 1948 k uskutečnění federalizace. Jiří Veselý píše o stavu zoopsychologie v ČSSR a Josef Kratochvíl uveřejňuje příspěvek k zoosociologii afrických antilop. V rubrice "Rozhovory a polemiky" se mluví o komunistickém výkladu Komenského, o výstavě zvané "Návraty", jen částečně uskutečněné, o otázce čs. vzdělanců (zda se sluší zůstat doma či jet za hranice). V beletristické části nalezneme čtenář povídky od Rudolfa Skukálka, Vladi Williamsové, O. Štorcha a Olgy Valeské. Recenze se týkají literatury o Františku Ferdinandovi d'Este, prvního dílu knihy Společnosti pro dějiny československých Židů, knih Ladislava Mňáčka, Josefy Slánské, Ladislava Grosmana, Jiřího Muchy a Hany Sychrové. Dále se čtenář doví o knize Josefa Cibulky o korunovačních klenotech českých králů, o poslední knize Maxe Broda atd. Proměny lze abonovat v kanceláři SVU.

---

**DOPIS.** První obecná škola v USA, na které se vyučuje češtině, není v Dwight a Brainard v Nebrasce, jak stálo ve Zprávách SVU (str. 53), nýbrž v Omaze, a jmenovala se Comenius School. "Já jsem byl žákem v roce 1915 . . ." Jerome Kutak, Hammond, Ind.

# Z Á Z N A M Y

**JAROSLAV NĚMEC**, předseda SVU, vydal 110-stránkové dílo **International Bibliography of Medicolegal Serials, 1736-1967**, v nákladu amerického ministerstva zdravotnictví, školství a sociální péče.

**VRATISLAV BUŠEK** uveřejnil v milánském časopisu *Rivista Italiana per le scienze giuridiche* studii o právech otců za starého Říma podle zákona krále Romula.

**INSTITUT KOLUMBIJSKÉ UNIVERZITY PRO VÝCHODNÍ A STŘEDNÍ EVROPU** má nového člena profesorského sboru (dějepis), Vojtěcha Masného, který dosud působil na State U. of California v Long Beach, Rudolf Perina, rovněž ze zmíněného institutu, se účastnil několika rozhlasových diskusí o ČSSR.

**MILOSLAV REHCÍGL**, místopředseda SVU, biochemik, který pracuje v americké veřejné zdravotnické službě, byl jmenován spoluredaktorem nového mezinárodního časopisu *International Journal of Cycle Research*. Časopis bude uveřejňovat vědecké studie o cyklistických změnách ve všech vědních oborech od fyzikálních až po společenskou, včetně biologie, medicíny, sociologie a ekonomie.

**PAVEL TRENSKÝ**, profesor slavistiky na universitě Fordham v Novém Yorku, byl jmenován přednostou jejího Ústavu ruských a východoevropských studií. Dr. Trenskey se v poslední době zabývá studiem současného českého divadla.

**LYDIA SMUTNY STERBA**, měla začátkem listopadu klavírní koncert na Illinois Wesleyan U. (předtím v televizi v Chicagu).

**JOHANNES URZIDIL**, čestný člen SVU, autor knihy *Da geht Kafka* (a řady jiných prací), připravil přednášku na téma "Amerika in Kafkas Prosa" na newyorské odbočce mnichovského Goetheova institutu (1014 Fifth Ave., 20. listopadu v 8:30).

**AMERICKÁ GEOLOGICKÁ SPOLEČNOST** se rozhodla zaplatit cestu dvěma čs. geologům, kteří by chtěli a mohli přijet příští rok na její sjezd do Montrealu. Na návrh svého člena dr. Miloše Šebora, profesora geologie a geografie na universitě Eastern Kentucky, se společnost také usnesla poskytovat veškerou možnou podporu geologům, kteří v poslední době z ČSSR uprchli. Na loňském zasedání rady společnosti byla přijata resoluce, v níž se pádnými slovy odsuzuje sovětský vpád do ČSSR v roce 1968.

**OTTO ULČ**, prof. na State U. of N.Y. v Binghamtonu, uveřejnil letos m.j. články "Television and Political Influence in Taiwan" v časopisu *Vidya*, "Communist National Minority Policy: The Case of the Gypsies in Czechoslovakia" v *Soviet Studies*, "The Vagaries of Law" v *Problems of Communism*, a "Koestler Revisited" v *Survey*.

**IVAN SVITÁK** vydá v r. 1970 tři knihy v Americe: *The Czechoslovak experiment, Man and His World*, a *Film in a Manipulated World*; dále v Německu, kde vloni už vyšla jeho kniha *Verbotene Horizonte, Prag zwischen zwei Wintern*, vydá v nakladatelství Fischer překlad své hlavní práce nazvané *Nevěrecká antropologie*, jejíž české vydání bylo znemožněno okupací. Dr. Sviták má ještě v nynějším akademickém roce přednášet na filosofické fakultě university v Leeds v Anglii.

**JAROSLAV POLACH**, který pracuje v instituci Resources for the Future ve Washingtonu, byl zvolen řádným členem Americké nukleární společnosti (při Národní akademii věd) a bude působit ve dvou jejich odborných skupinách ("Power" a "Reactors"). Dr. Polach uveřejnil v poslední době několik článků o vývoji zdrojů energie v různých částech světa, také ve východní Evropě. Vyplyvá z nich m.j., že vývoj atomové energie v ČSSR zoufale pokulhává (elektrárna v Jaslovských Bohunicích na Slovensku se staví už 13 let a stála přes miliardu Kčs.) Články byly uveřejněny v odborných časopisech, jako je Bulletin of the Atomic Sciences, Revue française de l'énergie, Problèmes économiques, East Europe. Dr. Polach, člen výboru SVU, je také předsedou komise SVU, která pracuje na Memoriálu Karla Engliše; o tomto projektu přineseme obsírnější referát.

**FRANTA BĚLSKÝ**, sochař, je tvůrcem sochy Winstona Churchilla, která bude stát v chrámu svaté Panny Marie na pozemku westminsterské university v městě Fulton v Missouri, kde Churchill v roce 1946 poprvé použil slova "Železná opona". Zmíněný chrám byl do Ful-tonu převezen kámen po kamenu z britského městečka Aldermanbury, kde stál od 17. století. Nyní byl Franta Bělský pověřen, aby pro chrám vytvořil sochu Winstona Churchilla ve svém londýnském studiu.

**MILOSLAV KOŇÁK**, odborník na českou reformaci, byl pozván přednášet na Meadville Theological School v Chicagu. Dr. Koňák, který je také znalcem krajanské historie, četl Komenského Kšaft v unitářském kostele, kde kdysi řečnil T. G. Masaryk.

**ZDENEK SUDA** z university státu Pennsylvania v Pittsburghu uveřejnil knihu *The Czechoslovak Socialist Republic* věnovanou hlavně vztahům mezi ČSSR a ostatními zeměmi s komunistickou vládou.

**JAN BENEŠ**, čs. spisovatel, který byl za Novotného uvězněn pro údajné protizákladní styky s exilem a údajné finanční machinace, přijel koncem října do USA na pozvání nakladatelství Grossman, které v listopadu vydalo jeho nový román *Second Breath* (česky jako *Druhý dech* má teprve vyjít). Beneš měl tiskovou konferenci v newyorském Overseas Press Clubu a rozhovory s americkými spisovateli a novináři.

**VÝSTAVA ČS. VĚDECKÉ LITERATURY** — asi tři sta svazků — se konala v září na Kolumbijské universitě z podnětu této vysoké školy a nakladatelství Prentice Hall (které letos v únoru uspořádalo výstavu americké vědecké literatury v Praze).

**WALDEMAR MATUŠKA**, nejpobulárnější zpěvák v ČSSR, přijel koncem října na návštěvu do USA. V Chicagu sklídl senační úspěch na tradičním plese Moravské kulturní společnosti. Měl také vystoupit v Clevelandu a seznámit se s hudebními kritiky v New Yorku.

**JIŘÍ VOSKOVEC** měl jednu z hlavních rolí v divadelní hře o konfliktu otce a syna "Penny Wars" na Broadwayi v New Yorku.

**MILÁDA BLEKASTAD** vydala v norském nakladatelství Universitetsforlaget 803-stránkové dílo v němčině nazvané Comenius.

**WALTER REDISCH**, newyorský lékař, dostal dovolenou z N.Y.U., kde je profesorem, aby mohl pokračovat ve svém výzkumu krevní mikrocirkulace na N. Y. Medical College.

**FRANK KOBES**, který má hodnost plukovníka armády Spojených států, je profesorem a ředitelem tělesné výchovy na vojenské akademii ve West Pointu.

"**LIMONÁDOVÝ JOE**," český film, byl zařazen do filmového festivalu university Southern Illinois. Na festivalu v New Yorku byl promítán "Žert" a "Desertér a nomádi."

## ČS. STUDENTI SE ORGANISUJÍ

Několik studentů z ČSSR, kteří nyní žijí v New Yorku, tu založilo organizaci zvanou Svaz čs. studentů v USA. Chtějí ve spolupráci s SVU a jinými organizacemi a hlavně také jednotlivými profesory na amerických vysokých školách shánět stipendia.

Ve zprávě o založení Svazu se praví, že je to organizace nepolitická, založená na svépomoci a dobrovolné iniciativě členstva. Žádá čs. studenty v USA, aby se přihlásili za členy, a prosí profesory na universitách, aby oznámili možnosti získat stipendia. A to buďto na adresu newyorské kanceláře SVU nebo přímo na adresu jednoho z organizátorů Svazu: Vít Rosignol, c/o Price Waterhouse and Co., 60 Broad Street, New York, N. Y. 10004.

**BIBLIOGRAFIE MLA.** Stočlenná redakční rada Modern Language Association of America zpracovala v letošním vydání této mezinárodní bibliografie asi 1.300 časopisů, jež vydaly přes 24 tisíce hesel, t.j. knih a významnějších článků z oboru moderních jazyků a literatur. Několicet set hesel je věnováno české a slovenské literatuře a jazykozpytu. Mezi autory, jejichž práce tu jsou zaznamenány, nacházíme celou řadu členů SVU, např. Eugena Falka, Alfreda Frenche, Wm. Harkinse, Romana Jakobsona, Wilmu Iggersovou, Jindřicha Kučeru, Ladislava Radimského, Jiřího Škvora, Rudolfa Šturma, Johannese Urzidila, René Welleka atd. Název knihy: **1968 MLA International Bibliography** (New York, MLA, 1969, 468 str.) Z časopisů zde zpracovaných uvedme aspoň Českou literaturu, Slovo a slovesnost, Slovenskou literaturu, Slovenské pohľady a také Proměny, čtvrtletník SVU.

**VLASTIMIL SPRINGLE** byl jmenován ředitelem střední školy Centennial High School v Bramptonu u Toronta.

**RADOMÍR LUŽA**, profesor evropských dějin na Tulane University, obdržel stipendium Social Science Research Council ke studijní cestě do Vídně a Fulbright Fellowship na cestu do Německa. V akademickém roce 1969-70 přednáší jako hostující profesor na hamburkské univerzitě o dějinách atlantické civilizace.

**VĚRA BOŘKOVCOVÁ** zahájila tento semestr vyučování češtině na American University ve Washingtonu, D.C. Třináct studentů si zapsalo tento intenzivní kurs pro začátečnický. American University je jedinou vysokou školou v okruhu mnoha set kilometrů od hlavního města Spojených států, kde se vyučuje češtině.

**JIRÍ KŘÍŽEK**, někdejší pražský psychiatr a soudní znalec, po dvou a půl letech činnosti v Rakousku (kde získal vídeňský doktorát medicíny) působí nyní v newyorském M. J. Bernstein Institute for Psychiatry.

Dr. Křížek publikoval ve švýcarském časopise Schweizer Archiv für Neurochirurgie und Psychiatrie práci "Prähistorische Funde von trepanierten Schädeln in der Tschechoslowakei und ihre Beziehung zur Archeopsychiatrie," svým námětem originální thema v evropské literatuře a studii "Ueber die Entwicklung der tschechischen psychiatrischen Sprache."

**JAN SNÍŽEK** byl se svým Krajanským divadlem pozván, aby k 51. výročí založení čs. republiky uvedl **Noc na Karštejně** v Montrealu a v Bostonu pod záštitou SVU a Masarykova klubu. V Bostonu to byla už pátá reprisa této hry v provedení Snížkovy divadla; představení a každému dějství předcházelo vysvětlení v angličtině pro americké studenty, kteří z vlastního zájmu přišli do divadla. V listopadu pak Snížek režíroval **Bozděchovu veselohru Světa pán v županu**, ve které Josef Kout hrál Napoleona. Byla to m.j. oslava Koutovy 50-leté divadelní činnosti.

## DO PRÁCE V ALBANY

Koncom septembra sa členovia SVU a ich priatelia šišli v International Center v hlavnom meste štátu New York na ustavujúcu schôdzu novej miestni skupiny.

Pritomní vypočuli profesora dramatických umení dr. Jarku Buriana z newyorskej štátnej univerzity v Albany, ktorý prehovoril o divadelníctve v Československu a o osobných zážitkoch, ktoré spolu s manželkou, profesorkou literatúry, mali počas jednorozňého pobytu v ČSSR (od invázie sovietských vojsk až do začiatku augusta 1969). Ďalšími rečníkmi boli prof. Rudolf Šturm, podpredseda SVU a prof. Mojmir Frinta, člen výboru, keďže obidvaja boli na výzumnnej ceste v stredo-eurospkých krajinách počas letných mesiacov. Utvorený bol dočasný výbor s predsedom V. E. Andicom, miestopredsedom Mudr. Karlom Polesným zo Schenectady a tajomníkom M. Frintom. K ďalšej schôdzi (28. októbra) bol pozvaný dr. Evžen Löbl, ktorý toho času vyučuje národné hospodárstvo na vysokej škole Vassar College, v Poughkeepsie, N. Y.

**V. E. ANDIC**, miestopredseda SVU, bol menovaný riadnym profesorom národného hospodárstva na Union University v Albany, N. Y. V jarnom semestri prednášal národné hospodárstvo aj na štátnej univerzite Graduate School of Public Affairs of the New York State University at Albany a bol pozvaný k ďalšiemu vyučovaniu na tejto univerzite.

**JOSEPH HASEK**, hlava Washingtonské Combined Agencies Corporation, byl americkým ministrem obchodu jmenován do Rady pro rozvoj vývozu (Export Expansion Council), k jejímž úkolům patří m.j. vylepšit americkou platební bilanci. Dr. Hasek, odborník v mezinárodní ekonomii a bankovnictví, je také předsedou washingtonské odbočky Československé národní rady americké.

**MÍSTNÍ SKUPINA SVU VE WASHINGTONĚ** vzala s politováním na vědomí oznámení svého dosavadního předsedy, dr. Michala Šumichrasta, že se pro pracovní zatížení musí vzdát své funkce; ujal se jí redaktor Vojtěch Nevlud. Bylo rozhodnuto, aby se pravidelné členské večery konaly pokud možno opět každý druhý pátek v měsíci na kampusu Americké university na Mass. Avenue, N.W. První večer byl na pořadu 30. října s tímto námětem: Dr. Aleš Hrdlička, 100. výročí jeho narozenin; Hrdličkovo vědecké dílo a jeho podíl na světové fyzikální antropologii. Výkladu se ujali jednak někdejší Hrdličkův spolupracovník, dr. T. Dale Stewart, antropolog ze Smithsonian Institution, jednak dr. Vladimír Falic, pracovník v knihovně kongresu. Oba se zúčastnili nedávno mezinárodního sjezdu antropologů a Hrdličkových oslav v Praze a v Hrdličkově rodišti, Humpolci. Na další měsíce připravuje washingtonská skupina SVU besedu o ČSSR s dr. A. Bořkovcem, prof. Bořkovcovou a jinými členy, kteří letos byli v ČSSR jednak služebně, jednak jako turisté. Dále skupina připravuje přednášku uměleckého kritika listu Washington Star, Franka Getleina, o československé umělecké moderně. A dále české a slovenské literární a hudební pásmo, na kterém už pracuje Karol Prochotský.

**JAROMÍR KOPECKÝ** z biofyzikálního oddělení New York U. byl v září na studijní cestě v Brně, kde prohlížel archiv v Mendlově genetickém oddělení; byla mu při té příležitosti udělena Mendlova pamětní medaile a byl pozván na vědecké kolokvium o Mendlovi, které se má konat v Brně příští léto.

**PETR A JARMILA ZAPLETALOVI**, loutkaři z Prahy, zahájili letošní serií divadelních představení, které pořádá newyorská městská správa pro děti (hlavně z Harlemu) vystoupením jako Petrovo loutkové divadlo. Uvedli Prokofjevova Petra a vlka a Smetanovu Vltavu.



**U** příležitosti loňského 50. výročí založení ČSR jsem uvažoval o aktivním příspěvku českého a slovenského selství při budování samostatného demokratického státu.

Jedním z hlavních iniciátorů hospodářských, kulturních i jiných odborných snah byla Česká agrární společnost. Vznikla brzo po rušných říjno-

**NAVRHUJI:**

**USTAVME**

**ZEMĚDĚLSKOU**

**KOMISI**

**Richard Bondy-Charvát**

vých dnech r. 1918 a její členové se scházeli v Agrárním klubu Reprezentačního domu hlav. města Prahy.

Mezi zakladateli a předními členy Č.A.S. byli ing. J. Brandejs, dr. Otakar Frankenberger, dr. Josef Černý, dr. J. Nebeský, dr. Oldřich Suchý, dr. Škvor, ing. Boh. Tumlíř, dr. Josef Zadina a jiní. Mnozí z předních členů přišli o život za nacistické nebo komunistické persekuce, na př. dr. Frankenberger, dr. Škvor, ing. V. Topol; celá řada dalších prožila dlouhá léta v nacistických nebo komunistických koncentracích, na př. R. Beran, dr. A. Hrubý, Fr. Machník, dr. Oldřich Suchý, dr. Josef Zadina.

**ZPRÁVY SVU**

Členové Č.A.S. se podíleli velmi aktivně na konkrétním programu zemědělské politiky mladého čs. státu. Zvláště plodně zasáhli do příprav a provádění rozsáhlé pozemkové reformy. Odborné zemědělské školství, problémy výroby i odbytu zemědělských výrobků, družstevnictví, zemědělská kolonizace, osvětová činnost na venkově - to je jen část širokého rozsahu zájmu a práce členů Č.A.S.

Činovníci této společnosti, pocházející takřka výhradně z venkovského prostředí, dovedli hospodařit s veřejným svěřeným majetkem jako s vlastním. Byli zodpovědnými funkcionáři v četných hospodářských institucích a organizacích, usilovali o snížení napětí mezi městem a venkovem, o lepší vzájemné porozumění obou hlavních složek čs. populace a o ozdravení velkoměst a měst "zdravou venkovskou krví".

Mnozí členové Č.A.S. se za nacistické okupace Československa zúčastnili podzemní činnosti, o níž se však později - z příkazu KSČ - nesmělo psát ani veřejně mluvit, protože si komunisté přisvojili "monopol" t.zv. protifašistické činnosti. Pro osud představitelů čs. selství a jeho příspěvků k budování nového demokratického státu je příznačné, že i při loňských oslavách 50. výročí založení ČSR a v publikacích, jež k tomu výročí byly vydány, podíl české a slovenské vesnice přišel opět značně "zkrátka".

Vycházím z těchto skutečností a navrhuji, aby při SVU byla zřízena zvláštní zemědělská sekce, jejímž posláním by bylo soustředit odborné zemědělské pracovníky - členy SVU ke spolupráci na konkrétních úkolech zemědělské vědy a osvěty. Není jistě třeba zdůrazňovat, že mám na mysli činnost vědeckou nebo jinou odbornou, nikoli stranicko-politickou.

Předkládám návrh na zřízení zemědělské komise (sekce) SVU veřejné diskusi a věřím, že vyvolá příznivý ohlas.

**STRANA 73**

# AGENDA VZRŮSTÁ

Gen. tajemník se pokusil v červnu o obnovu činnosti místní skupiny v Bostonu, návštěvou a přednáškou o činnosti a místních možnostech. Koncem srpna navštívil místní skupinu v Los Angeles a navázal přátelské styky s tamnějším výborem. Zastavil se na

cestě také v San Franciscu u člena SVU a sokolského pracovníka Špánka na poradě o možnostech místní skupiny v oblasti "Bay area."

V Montreálu místopředseda SVU dr. Škvor úspěšně obnovil činnost místní skupiny SVU založené již v r. 1961.

O založení nové místní skupiny v Clevelandu se zasloužil místopředseda SVU dr. Andic.

Nová místní skupina byla založena v Albany (předseda Dr. Andic, místopředseda Dr. Polesný, jednatel Dr. Frinta).

Už v minulém roce jsme se snažili, pokud nám síly stačily, pomáhat členům i novým uprchlíkům překlady dokladů a evaluacemi studií v Československu. Tato činnost se v poslední době rozrostla do té míry, že na ni sotva stačíme a budeme vděční za pomoc kvalifikovaných překladatelů. Vlna povínavých uprchlíků nás postavila před veliké a zcela nové úkoly. Pomoc uprchlíkům, především intelektuálům dospělým i studentům, nemohla být většinou finančního rázu, ač některé místní skupiny se snažily ujmout uprchlíků i s této strany, ale hlavně tím, že jsme se pokoušeli o pomoc při hledání míst a možností studií. Různé organizace soukromé zprvu slibovaly i finanční pomoc, ale bohužel obvykle z toho mnoho nebylo.

## I I. U. BEZ PROSTŘEDKŮ

Mezinárodní ústav výchovný v New Yorku se v minulém roce ujal celé řady studentů námi doporučených a zařadil je do bezplatných kursů angličtiny na kolumbijské universitě i na New York University, a ještě krátce před uzávěrkou zářijových Zpráv přislíbil znovu pokračování kursů v podzimním semestru; bohužel se zjistilo krátce po

### Z RESOLUCE VS O NOVĚ USTANOVENÉ KOMISI

Finanční komise má právo a povinnost zkontrolovat finanční a majetkové hospodaření SVU.

Předsednictvo předá finanční komisi nejpozději do 30. listopadu 1969 rozpočet na běžný rok a zprávu o majetku SVU.

Finanční komise podá zprávu o výsledku své kontroly hospodaření společnosti a o stavu jmění společnosti a podá svou zprávu o tom, co ve finančním hospodaření našla, valnému shromáždění SVU. Zároveň připojí svůj posudek, zda hospodaření SVU odpovídá všeobecným zásadám řádného hospodaření a zásadám přijatým pro hospodaření v rámci úkolů SVU.

Všechny orgány SVU jsou povinny spolupracovat s finanční komisí a dát komisi jakož i jejím jednotlivým členům k dispozici všechny finanční doklady, které pro svou práci potřebují.

Zpráva finanční komise musí být předložena valnému shromáždění SVU k hlasování dříve, než odstoupí členové činníci může být uděleno absolutorium.

## HANUŠ LEXA

expedici Zpráv SVU, že nastala změna, že ústav letos už nedostal příspěvek Fordovy nadace a kursy musel prozatím zastavit z nedostatku prostředků.

Připomínáme znovu členům SVU, že máme na skladě mnoho publikací, které jsou k dispozici zdarma návštěvníkům z Československa. Během minulého roku jsme měli řadu takových návštěv - redaktora bratislavského časopisu "Lud", který pak uveřejnil doma zprávu o různých publikacích, které dostal v kanceláři SVU (mezi nimi řada beletristických děl z edice Sklizeň, z Vlachovy pozůstalosti), tři skladatele, kteří se v březnu zúčastnili festivalu české a slovenské hudby na Hartfordské hudební škole, a v létě malířku a filosofku dr. Hynkovou, která začátkem srpna měla v New Yorkské místní skupině SVU přednášku o Březinovi.

Můžeme s radostí konstatovat, že se nám v minulém roce podařilo podstatně snížit počet "delinkventů", kteří byli dlužní členské příspěvky za řadu let.

## KNIHOVNA SVU

Kancelář funguje zároveň také nejenom jako knihovna SVU, ale jako sklad publikací a expedice publikací. Máme dosud na skladě velkou zásobu románu E. Hostovského "Tři noci", Machotkových "Povídek exulantových" a j. Kancelář také vyřizuje mnoho dotazů telefonických, se strany nových uprchlíků i Američanů, kteří si často pletou SVU s konzulátem nebo komerční agenturou.

Knihovnice SVU, dr. Münzrová, začala reorganizaci knihovny SVU na jaře, krátce před úrazem, který ji upoutal na lůžko na dlouhé měsíce.

## PROJEVY HOSTŮ

Pozdravy valnému shromáždění tlumočili představitelé několika organizací. Dr. Feliks Gadomski, gen. tajemník Shromáždění ujařmených evropských národů (ACEN) doporučil ve svém projevu rozšíření kulturní výměny se zeměmi střední a východní Evropy, hlavně návštěv studentů a profesorů do zemí západního světa, jako krok k postupnému zlepšení poměrů; tlumočil svůj obdiv pro postoj a chování Českoslováků a přání, aby oba národy, polský a československý, pochodovaly spolu jako svobodní členové svobodné evropské rodiny národů.

Gen. tajemník polského ústavu pro vědy a umění v Americe dr. Jan Librach poukázal na paralely ve vývoji obou národů a v cílech a zaměření obou organizací, těší se na vzájemnou pomoc a spolupráci mezi oběma institucemi.

Dr. Škvor pozdravil SV jménem Kanadského národního sdružení.

Dr. Zdenka Münzrová pozdravila VS jménem Společnosti pro dějiny židů z Československa a prof. Vratislav Bušek, místopředseda ČSNRA, jménem Československé národní rady Americké.

Rádi jsme ji uvítali zpět a doufáme, že bude brzo i úplně bez bolestí, které jí dosud bránily v tom, aby se plně věnovala své práci na slovníku umění a dějin umění, jakož i knihovně SVU. Knihy, které vyřadila z knihovny SVU jako přebytečné, duplikáty a j., byly zaslány universitě South Illinois v Edwardsville. Čekáme zprávu odtamtud, je-li tam zájem o některé vázané staré časopisy, o které v naší knihovně nebyl zájem, které však mají historickou hodnotu a rozhodně nemají být vyhozeny.

Rád používám této příležitosti, abych veřejně poděkoval naší obětavé sekretářce, paní Libuši Králové, za vynikající práci v kanceláři SVU.

## POVÍDKY EXULANTOVY

*Chcete-li ztrávit příjemný večer zábavným a ušlechtilým čtením, objednejte si POVÍDKY EXULANTOVY od Otakara Machotky. Budete mile překvapeni novými pohledy na svět, v němž žijete.*

*Kniha stojí \$2 a lze ji obdržet osobně nebo poštou od newyorské kanceláře SVU, Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N. Y. 10016.*

## VÝSLEDEK VOLEB:

### PŘEDSEDNICTVO JAKO DOSUD, NĚKOLIK ZMĚN VE VÝBORU

Na valném shromáždění 4. října 1969 bylo zvoleno nové vedení SVU:

**Předseda:** Jaroslav Němec

**Místopředsedové:** Vojtěch Andic  
Miroslav Rechcigl  
Jiří Škvor  
Rudolf Šturm

**Generální tajemník:** Hanuš Lexa

**Pokladník:** Emil Royco

**Publikační referent:** Andrej Eliáš

**Redaktor Proměn:** Ladislav Radimský

### Ostatní členové výboru:

Pavel Blaho  
Jaroslav Bouček  
Alexej Bořkovec  
Bohuslava R. Bradbrooková  
Vratislav Bušek  
Antonín Cěkota  
Alfred French  
Vojtěch Fried  
William Harkins  
F. S. Hoffmeister  
Václav Holý  
Zdeněk Hruban,  
Joža Karas  
Josef Korbel  
Ladislav Krátký

Antonín Kratochvíl  
Koloman Lehotský  
Jan Lorenc  
Viktor Mamatay  
Jan Mička  
Felix Mikula  
Jan Mládek  
Jiří Nehněvajsa  
Ludvík Němec  
Jaroslav Polach  
Miloš Šebor  
Ján Shintay  
Klement Šimončič  
Anthony J. Srba  
Ernest Štunc  
Michael Šumichrast

Joseph V. Talacko  
Peter A. Toma  
Vlasta Vrázová  
René Wellek  
Jan Zach  
Joseph A. Zahradka  
Pavel Želivan  
Miloslav Zlámal

**Revizoři účtů:**  
Karel Jerábek  
Milič Kybal

**Náhradníci revizorů účtů:**  
Erika Šumichrastová  
Bohumil Svoboda

## BLAHOPŘEJEME

V těchto měsících členové SVU slaví 80. narozeniny: v listopadu Andrew Slabey, v lednu [REDAKCE] Matthew Spinka.



### Č. S. A. (ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY V AMERICĚ)

*slavící letošního roku 115 let své činnosti jako nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v U.S.A., nabízí vám jedno z nejlepších a nejspolehlivějších životních pojištění pro jednotlivce i celé rodiny.*

*Rovněž poskytujeme pojištění nemocenské, nemocniční, jakož i výhodné majetkové hypotéky.*

Č. S. A.  
2138 South 61st Court, Cicero,  
Illinois 60650  
Telefony 652-6360 242-2224  
Area Code 312